

90029 - Akika kurbanının etinin hepsini yiyen ve ondan hiçbir şeyi tasaddukta bulunmayan kimse

Soru

Benim sorum şudur: Benim üç tane oğlum var. Birinci ve ikinci oğlum doğdukları vakitlerde erkek çocuğu için iki tane koyun kesmem gerektiğini bilmiyordum. Zaten birinci oğlum doğduğunda esasında bir koyun kesme imkânım bile yoktu. O zaman babam benim yerime oğlumun Akika kurbanını kesmişti. Şimdi benim birinci oğlum için bir mi yoksa iki koyun kesmem gerekir? İkinci oğlum için sadece bir koyun kestim, ancak âileme ve arkadaşlarıma o zaman bir ziyâfet yemeği vermedim. Akika kurbanının etini biz yedik. Bu olaydan dört ay sonra Akika kurbanının tanıdıklara, âileye ve arkadaşlara sadece bir koyundan ziyâfet yemeği vermem gerektiğini öğrendim. Benim sorum şudur: Şimdi ikinci oğlum için bir mi yoksa iki koyun mu kesmem gerekir? Üçüncü oğluma gelince, onun için iki koyun kestim. Fakat bu iki koyundan birisinin yarısına yakınına sadece biz yedik. Bu fiil, câiz midir yoksa câiz değil midir? Sorularıma cevap vermenizi ricâ ediyorum. Çünkü ben, çocuklarım için Akika kurbanını, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in sünnetinde geldiği gibi doğru bir şekilde yerine getirmek istiyorum.

Allah Teâlâ bizden yana sizi en güzel şekilde mükafatlandırır.

Detaylı cevap

Hamd, yalnızca Allah'adır.

Birincisi:

Akikakurbanı müekked sünnettir ve bunu terk eden kimseye hiçbir günah yoktur.

Nitekim Amrb. Şuayb babasından, o da dedesinden rivâyet ettiğine göre Rasûlullah-sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

مَنْ وُلِدَ لَهُ وَلَدٌ فَأَحَبَّ أَنْ يَنْشُكَ عَنْهُمْ لِيَنْشُكَ، عَنِ الْعَلَامِ شَاتَانِ مُكَافِئَتَانِ، وَعَنِ الْجَارِيَةِ شَاةٌ. [رواه أبو داود]
داود وحسنه الألباني في صحيح أبي داود

“Her kimin bir çocuğu dünyayagelir de onun için kurban(Akikakurbanı) kesmek isterse, onukessin. Erkek çocuğu için birbirine denkiki koyun, kız çocuğu için ise tek koyun kessin.”
(Ebu Davud;hadis no:2842. Elbânî; “Sahîh-i Ebî Davud”da hadis hasendir” demiştir.)

İkincisi:

İmkânı olmadığından veya Akikakurbanını bilmediğinden dolayı çocukları için Akikakurbanı kesmezse, -aradan uzun süre geçmiş olsa bile- onlar için Akika kurbanı kesmesi müstehaptır.

İlmî Araştırmalar ve Fetvâ Dâimî Komitesi'nin fetvâlarında şöyle gelmiştir:

“Soru: Bir kimse, fakir olduğu için erkek çocukları olduğu halde hiçbiri için Akika kurbanı kesmemişse, aradan yıllar geçtikten sonra Allah Teâlâ lütfundan onuzengin kıldıktan sonra bu kimsenin Akika kesmesi gerekir mi?

Cevap: Durum zikredildiği şekilde ise, her erkek çocuğu için iki koyun olmak üzere Akika kurbanını kesmesi bu kimse için meşrûdur.”

Üçüncüsü:

Bir dede, torunu için Akika kurbanı kesebilir. Nitekim Peygamber -sallallahu aleyhive sellem- iki torunu Hasan ve Hüseyin için Akika kurbanlarını kesmiştir.

İbn-i Abbas'tan -Allah ondan ve babasından râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre oşöyle demiştir:

أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَقَّ عَنِ الْحَسَنِ، وَالْحُسَيْنِ كَبْشَيْنِ كَبْشَيْنِ. [رواه أبو داود]
والنسائي وصححه الألباني في صحيح أبي داود

“Rasûlullah -sallallahu aleyhive sellem-, Hasan ve Hüseyin için (Akika olarak) ikişer ikişer koç kesti.” (Ebu Davud;hadis no: 2841. Nesâî; hadis no: 4219. Elbânî; “Sahih-i Ebî Davud”;hadis

no: 2466'da "hadis sahihtir," demiştir.)

Buna göre, sünneti tam olarak yerine getirmek istiyorsanız, dedesinin (yani sizin babanızın) yerine getirdiğini tamamlamak için birinci oğlunuz için bir koyun kesersiniz. Eğer dedesinin kestiği bir koyunla yetinirseniz, bunda bir sakınca yoktur.

Dördüncüsü:

Bazı fakihler, Akika kurbanının, hükümleri ve verilen yerler bakımından aynı Kurban bayramında kesilen kurban gibi olduğu görüşüne varmışlardır. Bundan dolayı insanın, Akika kurbanını üç kısma ayırması, üçte birlik kısmını kendisi, ikinci kısmını arkadaşları, üçüncü kısmını da fakirler için taksim etmesi müstehaptır.

Bazı âlimler ise Akika kurbanının, Kurban bayramında kesilen kurban gibi olmadığını, dolayısıyla Akika kurbanını dilediği şekilde kullanabileceği görüşüne varmışlardır.

Bu konuda (8423) nolu sorunun cevabını bakabilirsiniz.

"Her halükârda Akika kurbanından bir şey çıkarmazsanız (taksim edip dağıtmazsanız) bile, Akika kurbanınız geçerlidir.

Kurban bayramında kesilen kurbanı gelince, bir kimse onun etinin hepsini yer ve etinden hiçbir şeyi tasaddukta bulunmazsa, (kasaptan) en az bir Ukiyye (yaklaşık olarak 300 gram) et satın alarak onu tasaddukta bulunmak sûretiyle tasaddukta bulunmadığı etini tazmin etmiş olur." ("Keşşâfu'l-Minâ"; c: 3, s: 23)

Buna göre Allah'a hamd olsun ikinci oğlunuz için Akika kurbanı tam olarak yerine gelmiştir. Aynı şekilde üçüncü oğlunuz için de böyledir.

Allah Teâlâ'dan evlâtlarınızı mübârek kılmasını, onları Allah'a itaatte size yardımcı kılmasını ve İslâm ve müslümanlar için saklanmış birer nimet kılmasını dileriz.

Allah Teâlâ en iyi bilendir.